

PACİFİK GÜNLERİ

Nazlı Eray

(1981)

Öykü Fantastik öğelerin sıklıkla yer aldığı Pasifik Günlere; isimsiz bir anlatıcının Pasifik anıları ve düşlerinden oluşur. Bu anlatıcı Ankara'da Şair Nedim sokağında yaşadığı ilişkilerden ötürü duygusuzlaşmış ve kendini bir robot olarak "Zırhlı İnsanlar Kurumu'na" üye yapar. Yeni yaşamlara yelken açarken planladığı Pasifik gezisinin ilk durağı olan Honolulu'da kendisine rehberlik eden Victor ile tanışır. Sekiz buçuk ay önce Manila'da Korazon Sokağı'nda sevgilisi Christie'yi geride bırakarak turizm acentesine çalışmaya gelen Victor'un hikâyesi anlatıcıyı hayli etkiler. Victor ile duygusal olarak bağ kuran anlatıcı gezdiği turistik sokakları anlatırken bir yandan da etkilendiği usta yönetmenlerden biri olan Werner Herzog'un bir filmini anlatmaya koyulur. Herzog'un "La Soufrière" adındaki belgesel tadındaki filmi ve kamerası, yeni bir kişi olarak anlatıcının hayatına dâhil olur. Herzog'un kamerası sayesinde pek çok sokak daha detaylı görülür ve sığır çobanı, mahkûm gibi yeni insanlar ile tanışılır. Honolulu gezisi sonrasında otele gelinir ve kamera yine farklı şeylere odaklanarak anlatıcıyı peşinden sürükler. Japon tiyatrosunun ünlü mimcisi Kazuo Ono fotoğrafı ile birlikte anlatıcı merakı nedeni ile kendini Tokyo'da bulur. Tokyo'da edindiği bilgilerden sonra Kazuko'nun arkadaşı olan sihirbaz Güneşin Oğlu İmparator Hiro Hito'nun Sarayı'nı dolaşır. Üçüncü durak Malezya'nın Penang adasında ise karate Hocası Ho ile gezer. Singapur'a geçtiğinde ise elmas tüccarı Bay Elias kendisine eşlik eder. Son olarak Herzog'un kamerasının keşfettiği yargıç Manuel Istephan kimliğine bürünen mahkûmun Manila Yüksek Mahkemesi'nde davalara bakmaya başlaması ile düğüm çözülür. Sihirbazın, Kazuo Ono'nun, Çinli morfinmanın davalarına bakan yargıcın son dosyası kendisine ait olan davadır. Adam öldürmek suçundan idamla yargılanan adamın görgü şahidi Herzog'un kamerası olarak kayıtlara geçer. Suç ve kader bağlamında birleştirilen bir aylık Pasifik gezisinin sonu anlatıcının romanının bittiğini açıklaması ile son bulur.

Tema

Kader Farklı mekanlarda farklı insanlarla yaşanan anıların kader teması üzerine şekillendirildiği "Pasifik Günlere" nde insanların ikili ilişkileri, mutlulukları, yalanları ve gerçekleri fantastik bir biçimde birleştirilerek dile getirilir.

Her nerede olursa olsun insanların kaderinin bir diğerini etkileyebildiğine vurgu yapan roman, suçlama ve yargılama konusunda adil olmanın önemini anlatır. İnsanların pek çok konuda konuşmaktan veya yaşamaktan kaçındığı şeylerin aslında hep peşinden geldiğini ilginç bir şekilde gösterir.

Kişiler

Anlatıcı Ankara'da yaşadığı Nedim sokağından unutamadığı anlar bir yana robotlaştıktan sonra başladığı Pasifik gezisi boyunca da gördüğü her ayrıntıya dikkat eder. İstatikçi ve matematikçi gibi unvanlarla seslendiği eski dostları ile geçmişi hesaplaşmak adına yüzleşir fakat bir robot olduğu için iletişim kurmak adına beklediği sonucu alamaz. Gezdiği yerlerdeki insanların tüm geçmişini öğrenebilen anlatıcı, tanıştığı hemen herkesin hikâyesini bilir, ilgilidir. Bu yönü ile gösterdiği cesaret onu Victor, Kazuo Ono, Ho ve Bay Elias ile şehirlerin turistik yerlerini yakından tanıma ve zamanda yaşanan pek çok kadere bilgi anlamında sahip olma gücü kazandırır. Tanıdığı insanların hayatlarındaki hata veya suç öğelerinin bir şekilde muhakemesinin yapılmasını kabul eden anlatıcı, gezerken her şeyi kayıt altına aldığı Herzog'un kamerası ile adil bir duruş sergiler. Yanında pek çok insan olsa da yalnızlığını derinden hisseden anlatıcı için birine güvenmek hayli zordur. Fakat yine de insanları tanımadan suçlamanın ve yargılamanın yanlış olduğu bilinci ile hareket eder.

Victor Hawaii Üniversitesi'nde ekonomi doktoru olan Victor, işini bırakıp Honolulu'ya turizm acentesinde çalışmak üzere gelir. Victor, Pasifik gezisi boyunca Honolulu'yu ve çevreyi gezmesi için anlatıcıya destek olur. Anlatıcıya geldiği yer olan Manila'nın Korazon Sokağı'nda bıraktığı sevgilisi Christie'yi anlatır. Henüz yeni tanıdığı birine bu denli içini dökmesi anlatıcıya ters geldiği için bir nebze güven oluşturmakta güçlük çektiği görülür. Hayli uyumlu bir kişi olan Victor, kolayca adapte olur ve

düşüncelerini paylaşır. Duygusal ve dalgın bir karaktere sahip olan Victor, anlatıcının aklında kalmayı başaran farklı biri olmayı başarmıştır.

Werner Herzog'un Kamerası Alman sinemasının usta yönetmenlerinden biri olan Werner Herzog'un çekmiş olduğu bir film anlatıcının gözünde canlanır. Bu belgeselde Herzog, Guadeloupe adasında yaşayan insanları volkanik patlama endişesi ile tahliye etmeye çalışır. Bir kişinin gitmeyi reddetmesi ve patlamanın gerçekleşmemesi üzerine La Soufrière adı ile film çekilir. Çekilen filmdeki sokakları, kuş cıvıltılarını bir keman konçertosuna benzeten anlatıcı aynı kameranın gözünden gördüğü doğayı ve insanları da gün yüzüne çıkarmayı hedefler. Özellikle alınyazısının değişmezliği konusundaki çekimleri ile farklı bulunan Herzog'un kamerası tüm gezi boyunca anlatıcıya eşlik eden detaycı bir göz ve adil bir kişi misali varlığını gösterir.

Kazuko ve Nobiko Anlatıcı Tokyo'da Kazuko'nun evinde kalır. Kazuko ve kendinden yirmi yaş küçük sevgilisi Nobiko birlikte yaşarlar. Kazuko parlıtlı giysilerden hoşlanan gösterişli bir kadındır. Nobiko ise köy kökenli, çok konuşmayan sürekli temizlik yapan, yemek yapan biridir. Kazuko sihirbaz arkadaşı ile birlikte anlatıcıya Güneşin Oğlu İmparator Hiro Hito'nun Sarayı'nı gezdirir. Kazuko anlatıcıya sihirbazın asistanını öldürdüğünü anlatması ile anlatıcı ve kameranın ilgisi sihirbazın hikâyesine kayar.

Kazuo Ono Yaşlı bir mim sanatçısı olan Kazuo Ono, La Argentina dansını yapmak üzere sahnelerdedir. Rozita, Kazuo Ono ile de sevgilidir ve Ono'nun yaşadığı kıskançlık krizleri bir gece otel odasında kadını boğarak öldürmesi ile son bulur.

Adolfo ve Rozita Buenos Aires'te saygın bir sosyete mensup olan Adolfo evli bir adamdır. Dansöz olan Rozita'ya aşık olunca gizli gizli karısını dansöz ile aldatmaya başlar. En yakın dostu General Jimenez'in av köşkünde buluşan aşıklar zamanla birbirlerine daha çok bağlanırlar. Fakat Jimenez bir gece, Adolfo'dan önce köşke gelerek Rozita'ya sahip olmaya çalışır. Onları çıplak halde gören Adolfo, en yakın dostuna düello teklif eder ve onu tek kurşunla vurur.

Karate Hocası Ho Anlatıcıya Malezya'nın tropik adası Penang'ı gezdiren Ho'nun Çin tapınağına götürmesi ile kameraya yeni kişiler dahil olur. Hayli zengin olan Bay Çang'ın morfinman bir Çinli ile karısının gönül ilişkisi yaşadığını öğrenmesinin ardından pencereden düşüp öldürülmesi hakkında anlatıcıya bilgi verir.

Yargıç Manuel İstephan Eski bir mahkumun Manila'ya yerleşerek Yüksek Mahkeme'de kendini yargıç olarak tanıması ile oluşturulan sahte bir kişiliktir. Tüm kişilerin davasına bakar fakat en son davada kendi doyası önüne gelince gerçek açığa çıkar.

ANA KARAKTERLER

Anlatıcı (Açık)

Karakter Ankara'da yaşadığı Nedim sokağından unutamadığı anlar bir yana robotlaştıktan sonra başladığı Pasifik gezisi boyunca da gördüğü her ayrıntıya dikkat eder. İstatikçi ve matematikçi gibi unvanlarla seslendiği eski dostları ile geçmişini hesaplaşmak adına yüzleşir fakat bir robot olduğu için iletişim kurmak adına beklediği sonucu alamaz. Gezdiği yerlerdeki insanların tüm geçmişini öğrenebilen anlatıcı, tanıştığı hemen herkesin hikâyesini bilir, ilgilidir. Bu yönü ile gösterdiği cesaret onu Victor, Kazuo Ono, Ho ve Bay Elias ile şehirlerin turistik yerlerini yakından tanıma ve zamanda yaşanan pek çok kadere bilgi anlamında sahip olma gücü kazandırır. Tanıdığı insanların hayatlarındaki hata veya suç öğelerinin bir şekilde muhakemesinin yapılmasını kabul eden anlatıcı, gezerken her şeyi kayıt altına aldığı Herzog'un kamerası ile adil bir duruş sergiler. Yanında pek çok insan olsa da yalnızlığını derinden hisseden anlatıcı için birine güvenmek hayli zordur. Fakat yine de insanları tanımadan suçlamanın ve yargılamanın yanlış olduğu bilinci ile hareket eder.

Aktiviteler Anlatıcının Honolulu, Hawaii, Tokyo, Hong Kong, Singapur, Penang ve Bangkok gibi gezi noktalarını ilgiyle takip etmesi gezgin bir ruha sahip olduğunu gösterir. Dans, film, tiyatro gibi sanat dallarına karşı da ilgisi olan anlatıcı aynı zamanda yazı yazmakla meşguldür. Zaman zaman robotlaştığını düşünen ve bu zamanlarda aklına Ankara gelen anlatıcı Şair Nedim sokağını da dilinden düşürmez.

ÖRNEK ANILAR

Hayalperest Karşısındaki insanları davranış ve hikayelerine göre hikayelendirme özelliğine sahip olan anlatıcı bu özelliğini Victor üzerinde hayli kullanır: "Manila'da, Korazon Sokağı'nda, iki katlı evin alt katında. Victor dolaşıyordu odanın içinde. Gözlükleri cebindeydi. Christie'nin kulakları müzikteydi. Victor

yatağın yanında aksayan ayağını sürükleyerek, bir aşağı, bir yukarı yürüyüp duruyordu. Bir türlü yakınlaşamıyordu kıza. Sonunda gitti, yatağın yanına oturdu. Christie'nin gözleri uzaktaydı. Victor, usulca kızın saçlarına dokundu..."

Yalnız Kalabalık bir şehir olan Ankara'da yaşamasına rağmen kendini yalnız hissedenden anlatıcı, robotlaşmış bir yaşamın ve duygularının ağırlığını da taşır. Karşılaştığı kötülükler onu bir robota dönüştürür ve daha güçlü olmasına neden olur. Eski dostları ile olan bağı da koptuğu için robot gibi yaşamayı kendi seçer: "Garip bir yalnızlığım var. Şu kentte herkesin, her an bir iki kurşunla vurulabileceği öldürülebileceği şu kentte, kurşun işlemez robot gövdem beni yalnız bırakıyor. Kurşun işlemez olmanın yalnızlığı bu."

Kararsız Başta sihirbaza imparatora gitmek istediğini söyleyen anlatıcı, adam şıp diye odasına kadar götürdüğünde bu isteğinden vazgeçer. Gördükleri karşısında uzaklaşmanın daha doğru olacağını düşünür çünkü imparatorun özelini bilmek onu tedirgin eder: "Tedirgin olmuştum. İlk İmparator'u görmeyi çok istemiştim, ama böyle birdenbire adamı hazırlıksız görüvermek, demincek de dediğim gibi, tedirgin etmişti beni. Kendimi, başka birine yazılmış bir mektubu okur gibi hissettim. İmparator da duyacak diye çekiniyordum. Kara peleriniyle yavaş bir sesle, "Yahu, geri dönelim, bu görüntü bir tuhaf etti beni," dedim."

Yaratıcı Hayata bakış açısı yaratıcı olan anlatıcı bu özelliğini karşılıklı diyaloglarında da kullanır. Kendisini çözmeye çalışan Victor'a olan cevabı bunu gösterir niteliktedir: "Vay canına! Kurt gibi akıllıymış bu Victor! Birden, tüm gerçeği anlatmak istedim ona. Ama ben Victor'dan da içine kapanık bir insanmışım. Biraz düşündüm, şöyle dedim: "Victor, ben biraz anlattım sana. Ankara'daki Şair Nedim sokağının herhangi bir ülkedeki, herhangi bir sokaktan hiçbir arki yok. Anımsıyor musun, bir gün sen de bana Manila'daki Korazon sokağı için aynı şeyi söylemiştin."

Şüpheli Genellikle yeni insan tanımaktan yana sıkıntı duymayan anlatıcının tanıdıktan sonraki aşamada yaşadığı güvensizlik şüpheliğinden ileri gelir: "Belki de Victor kafadan atmıştı Christie'yi. Belki de Christie diye bir kız yoktu. Victor'un bana anlattığı Manila'daki, Korazon sokağındaki iki katlı evin alt katındaki olaylar belki de hiç yaşanmamıştı."

Victor (Uyumlu)

Karakter Hawaii Üniversitesi'nde ekonomi doktoru olan Victor, işini bırakıp Honolulu'ya turizm acentesinde çalışmak üzere gelir. Victor, Pasifik gezisi boyunca Honolulu'yu ve çevreyi gezmesi için anlatıcıya destek olur. Anlatıcıya geldiği yer olan Manila'nın Korazon Sokağı'nda bıraktığı sevgilisi Christie'yi anlatır. Henüz yeni tanıdığı birine bu denli içini dökmesi anlatıcıya ters geldiği için bir nebze güven oluşturmakta güçlük çektiği görülür. Hayli uyumlu bir kişi olan Victor, kolayca adapte olur ve düşüncelerini paylaşır. Duygusal ve dalgın bir karaktere sahip olan Victor, anlatıcının aklında kalmayı başaran farklı biri olmayı başarmıştır.

Aktiviteler Sevgilisinden ayrılıp adada çalışmaya başlayan Victor, araba kullanarak anlatıcıya şehri gezdirir. Sigara içer ve çoğu kez duygularını yansıtmaktan kaçınır. Anlatıcıya şehirde meşhur olan mekânları ve barları, kıyıları, insanları göstererek yardımcı olmaya çalışır. Anlatıcı Tokyo'ya gittiğinde ondan yeniden haber alabilmek için mektup yazar.

ÖRNEK ANILAR

Dalgın Manila'dan gelmeden evvel kız arkadaşı ile tartışan Victor, aklını sürekli meşgul eden sevdiği kadın dolayısı ile uzaklara bakarak düşüncelere dalar: "Victor, yeniden gözlüklerini çıkarmıştı. Gözleri, önümüzde uzanan Pasifik'e dalıvermişti. Biliyordum, Manila'da idi o. Gene Korazon sokağının oralarda bir yerdeydi."

Uyumlu Anlatıcı ile yeni tanışmasına rağmen onunla rahatça iletişim kuran ve geçmişini anlatan Victor, uyumlu bir kişilik sergiler Şehir gezintisi boyunca anlatıcıya iyi bir rehber ve arkadaş olur: "Olur, bir dolaşalım lobide... Işıklı asansöre bir binelim. Eski bir Çin otelidir bu. Miramar, denize bakan demektir," dedi.

İlgili Anlatıcının her söylediğinden bir anlam çıkarmaya çalışan Victor, her ne kadar onun hayatına karşı ilgili olsa da bu ilgi kendisini düşündürür: "Victor'a bir sabah vakti Şair Nedim sokağını anlattım. Victor beni dinlerken, aynalı gözlüklerini gözüne iyice yerleştirdi. Keçisakalını usul usul sıvazlıyordu. Bu hiç bilmediği ülkedeki, bir türlü gözünün önüne getiremeyeceği bir sokağı ona anlatmam düşündürmüştü onu."

Werner Herzog'un Kamerası (Uyumlu)

Karakter Alman sinemasının usta yönetmenlerinden biri olan Werner Herzog'un çekmiş olduğu bir film anlatıcısının gözünde canlanır. Bu belgeselde Herzog, Guadeloupe adasında yaşayan insanları volkanik patlama endişesi ile tahliye etmeye çalışır. Bir kişinin gitmeyi reddetmesi ve patlamanın gerçekleşmemesi üzerine La Soufrière adı ile film çekilir. Çekilen filmdeki sokakları, kuş cıvıltılarını bir keman konçertosuna benzeten anlatıcı aynı kameranın gözünden gördüğü doğayı ve insanları da gün yüzüne çıkarmayı hedefler. Özellikle alinyazısının değişmezliği konusundaki çekimleri ile farklı bulunan Herzog'un kamerası tüm gezi boyunca anlatıcıya eşlik eden detaycı bir göz ve adil bir kişi misali varlığını gösterir. Bu nedenle dürüst davranarak tüm suçluların tanıklığını yapar ve kendi suçunu da kabul eder.

Aktiviteler Mekanlarda bulduğu tüm ilginç görüntüleri kayda alan kamera, tüm detayları bildiği hayatlar için mahkemede şahitlik yapar.

ÖRNEK ANILAR

Gezgin Doğaya ve insanlara karşı meraklı olan kameranın sürekli gezdiği ve yeni yerleri kayıt altına almaktan zevk aldığı görülür: "Herzog telefonun öbür ucundan: "Evet," dedi, "ifadesini aldım. Merak edilecek bir şey yok. Pasifik Günleri karışıyor diye korkma. Vaktinde yakaladın beni, az sonra Arjantin'e, Buenos Aires'e uçuyorum."

Dürüst Gördüğü olayları kaydeden Herzog'un kamerası arşivini mahkemede adil karar verilmesi için kullanır ve suçlulara karşı tanık olarak kullanılır. Bu uğurda kendini dahi tehlikeye atmaktan çekinmez, o da suçlu olarak kalır: "Eski tutuklu aynaya baktı. Yüzünde acı, çarpık bir gülüş vardı. Aynaya şöyle dedi: "Acaba tanık var mı?" Ardından bir ses: "Evet!" dedi. Bu Herzog'un kamerasıydı. Eski tutuklu dönüp arkasına baktı. Acı bir sesle: "Sen benim dostum değil miydin?" dedi kameraya. "Tüm bu suçluları arayıp tarayıp, eski zamanları, insan ruhları arşivini karıştırıp, bulup bana getiren sen değil miydin?" Kamera: "Evet," dedi. Eski tutuklu kameraya: "Sen de suçlusun, biliyor musun?" diye sordu. Kamera: "Evet," dedi."